

Europa handelt 'als in een Griekse tragedie'

Finse filosoof vindt dat zijn land het oude continent moet dienen als technologisch supervoorbeeld

De jonge Pekka Himanen heeft als geen ander zijn land bestudeerd. Wereldwijd wordt hem eer bewezen. Hij weet waarom Finland zijn economie voorbeeldig heeft georganiseerd.

Door onze redacteur

MARCEL AAN DE BRUGH

ARNHEM, 17 NOV. Wat is je droom? Wanneer voel je dat je echt leeft? De vragen

komen van de jonge Finse filosoof Pekka Himanen (32), wiens ster internationaal snel rijst. Bij hem aan tafel, in schouwburg Muis Sacrum in Arnhem, zitten vijftien studenten uit heel Nederland, met uiteenlopende achtergronden. Een jongen neemt het woord. „Ik ben geen ochtendmens, toch sta ik makkelijk vroeg op omdat ik werkelijk *cool* onderzoek doe bij een van de grotere *game*-bedrijven in Nederland. Wij kunnen maken wat we willen. Dat geeft een *kick of creation*.”

Zo moet de toekomst van heel Nederland, van heel Europa eruitzien, vindt Himanen. Geef aan creatieve mensen die hun hart volgen, die grenzen doorbreken, de ruimte. Aan mensen die niet uit zijn op hun eigenbelang, maar elkaar aanmoedigen. Hij heeft een droom voor het Europa van 2020, zegt Himanen. „Ik zie een continent dat creatief is én goed voor zijn inwoners zorgt.”

Himanen promoveerde op zijn twintigste aan de universiteit van Helsinki, de jongste Finse promovendus ooit. Hij

doet nu onderzoek naar de informatiesamenleving. De industriële samenleving is passé, zegt hij. Zij is te hiërarchisch, te traag. De industriële economie, die concurreert op lage lonen en kostenbesparing, verhuist naar landen als China, India. Voor het westen draait de toekomst om uitwisseling van kennis door mensen „met hersenen en creativiteit”. Zo ontspruiten ideeën voor nieuwe diensten en producten, „als bramen aan een struik”.

Maar Europa is bang, constateert Himanen. Er heerst de angst dat die infor-

matiemaatschappij leidt tot ontmanteling van de verzorgingsstaat. Er heerst de angst dat de kloof zal groeien tussen degenen mét en degenen zónder opleiding. Zoals dat gebeurt in Amerika of Singapore, die als zeer innovatief te boek staan.

Maar die angst is volgens hem ongegrond. Zo staat Finland, zijn land, al jaren in de wereldtop van technologisch meest vernieuwende landen, „terwijl de kloof tussen arm en rijk kleiner is geworden”. Jarenlang bestudeerde hij zijn land. Hij schreef er een boek over, samen

met de socioloog Manuel Castells (*The information society and the welfare state; The Finnish model*, 2002). Voor zijn onderzoek en zijn ideeën werd Himanen drie jaar geleden verkozen tot 'wereldleider van de toekomst' door het World Economic Forum, het forum voor topleiders uit politiek, bedrijfsleven en wetenschap dat jaarlijks in Davos bijeenkomt.

Gevraagd naar het jarenlange Finse succes zegt Himanen kortweg: „Wij hebben een cultuur van creativiteit.”

[•Vervolg AMBITIE: pagina 12]